

Ad 2. Diskuze argumentů podporujících návrh „vyšší z indexů a ½ růstu reálných mezd“

V návaznosti na předchozí bod **T. Kučera** shrnul argumenty k návrhu, které již na jednání pracovního týmu zazněly na předchozích jednáních a přítomné požádal o doplnění nebo rozšíření těchto argumentů.

O. Hampl navrhl, aby podíl výdajů na důchody nebyl orientován podle HDP, ale podle celkové životní úrovně ve společnosti.

M. Suchomel uvedl, že v souvislosti s návrhem zákona, kterým dojde k zastropování důchodového věku, přestane platit tvrzení, že by současné nastavení parametrů valorizačního mechanismu vedlo k poklesu podílu výdajů na důchody ve vztahu k HDP. Z toho důvodu tento bod doporučuje přepracovat.

T. Fiala poznamenal, že v návrhu zákona je rovněž počítáno s pravidelnými revizemi a dle současných prognóz a důvodové zprávy k zákonu je pravděpodobné, že k žádnému zastropování důchodového věku nedojde. A navíc je třeba zvažovat současný stav. **M. Suchomel** na to reagoval, že sice v návrhu zákona je povinnost vypracovat revizní zprávu, ale již zde není povinnost na ni nikterak reagovat, tedy k zastropování důchodového věku může reálně dojít.

Dle **R. Valenčíka** je současný systém absolutně demotivující, jedinec je uměle vyháněn do důchodu, místo aby dále pracoval a měl možnost navýšit si budoucí důchod. Proto je třeba vytvořit systematický přechod mezi současným důchodem, do kterého lidé nastupují po dosažení důchodového věku a reálným důchodem, aby se posílila celková solidarita systému.

M. Zelený podpořil návrh **M. Suchomela** a **O. Hampla** aby z návrhu byla vypuštěna vazba důchodů na HDP. K návrhu poznamenal, že by doporučoval jej zdůvodnit na konkrétních případech, pak by mohl být tento návrh lépe pochopitelný.

V. Špidla je přesvědčen, že i pokud dojde k zastropování důchodového věku, tak k poklesu výdajů na důchody ve vztahu k HDP stejně dojde. Přičemž zastropování důchodového věku je pouze jiným způsobem, jak prodlužovat věk odchodu do důchodu.

Z. Pernes vyjádřil svůj názor na dosavadní činnost Odborné komise a jelikož dle jeho názoru řada akademiků na plénu OK DR nehlasuje odborně, ale politicky, vyzval **M. Potůčka** ke změně jednacího řádu OK DR tak, aby jim bylo omezeno hlasovací právo a do budoucna měli pouze hlas poradní nebo aby došlo ke změně ve složení stálých členů OK DR. Dále uvedl, že v letošním roce opět po dvou letech poklesne reálná kupní síla důchodu, přičemž mělo by být povinností státu, aby kupní sílu důchodu alespoň udržel. Je třeba změnit současné nespravedlivé valorizační schéma, jinak kupní síla penze bude klesat permanentně. **M. Potůček** v reakci uvedl, že dle jeho názoru nešlo při posledním zasedání OK DR ve většině o politické hlasování. Pokud jde o změnu ve složení stálých členů OK DR, ta je možná až do budoucna, změna mandátu OK DR nebo jejího statutu není do konce volebního období této vlády realizovatelná.

R. Malá k tématu dodala, že dle jejího názoru je třeba návrh projednávat v širších souvislostech. Jelikož jsou důchody financovány ze státního rozpočtu, je také zapotřebí vypracovat výpočet, ze kterého by bylo patrné, jak se návrh změny valorizačního schématu projeví ve výdajích státního rozpočtu. V projednávaném návrhu státního rozpočtu tvoří výdaje na důchody 32 % všech výdajů státního rozpočtu. Je třeba také brát do úvahy současnou možnost vlády valorizovat až do výše 2,7, což v současnosti činí na průměrném důchodu navýšení o 308 Kč a ve státním rozpočtu výdaj 10,7 miliard Kč. **T. Kučera** reagoval, že navrhované valorizační schéma by mělo omezit možnost diskreci vlády a

naopak celý proces valorizace by tak měl být více objektivní. **J. Šatava** v reakci uvedl, že brát v potaz výdaje státního rozpočtu je důležité, stejně by však měly být zohledněny i příjmy a také je zapotřebí zohlednit fakt, že navýšením penzí dojde ke snížení osob, které by jinak čerpali prostředky ze sociálních dávek. Rovněž doporučil zabývat se skutečností, že 80 % osob odchází do důchodu dosažením důchodového věku, protože je to normální, nikoliv proto, že by museli a nebyla pro ně pracovní místa. Argumentem pro návrh by mohlo být, že navrhovaná valorizace zabrání rychlému snížení náhradového poměru. Ostatní argumenty jsou spíše doplňující. **M. Zelený** doplnil, že při výpočtech je třeba zohlednit, že reálná kupní síla důchodu není vázána na reálné mzdy. Tedy při poklesu reálné mzdy se nesnižuje, což je v pořádku, ale zároveň v případě růstu reálné mzdy nedochází k navýšení kupní síly důchodu. **V. Špidla** doporučil se na státní rozpočet neomezovat, jelikož ten je uměle vytvořen. Důchody jsou však automatickým stabilizátorem, tím, že důchody neklesnou při poklesu reálné mzdy, stabilizují soukromou poptávku, čímž působí proti-cyklicky.

R. Valenčík je přesvědčen, že zdroje financování lze najít uvnitř současného penzijního systému, a to pokud se změní systém výplat v případě souběhu výdělečné činnosti a důchodu. Největší ekonomické zdroje jsou v prodloužení doby produktivního uplatnění. **M. Potůček** se odkázal na práci svých kolegů, kteří zpracovali mapu toho, co lidé ví a neví o důchodovém systému a jak se ve vztahu k němu chovají. Problémem je, že mnoho důchodců si dále přivydělává, aby netrpěli chudobou. **K. Zrcek** reagoval, že tato situace je upravena v zákoně o důchodovém pojištění. Za každých devadesát kalendářních dnů výdělečné činnosti se osobě, které již vznikl nárok na důchod, navýší výpočtový základ, což je určité zvýhodnění, protože lidé, kteří nedosáhli důchodového věku musí pro navýšení výpočtového základu pracovat celý rok. Zvýhodnění je tedy až čtyřnásobné. **J. Šatava** navrhl, aby v rámci motivace bylo sníženo pojistné pro osoby, které pracují po dosažení důchodového věku. **M. Suchomel** na to reagoval, že snížení pojistného pro jednu skupinu zaměstnanců je složité a hraničí s diskriminací.

Z. Linhart se dotázal, zda graf potencionálního vývoje náhradového poměru, který byl promítnut na posledním jednání, je stále platný. Pokud by prezentovaný model platil, tak je zřejmé, že s ohledem na strukturu důchodců a důchodů bude podíl nákladů na HDP v nejbližších letech klesat. Aby důchody byly spravedlivé, musely by se každý rok přepočítávat vyplácené důchody k nově přiznávaným, což však není možné, proto zde existuje valorizace. Cílem valorizace pak je, aby životní úroveň důchodců nezaostávala. Otázkou pak tedy zůstává, na jaké úrovni bude připuštěno zaostávání současných důchodců za pracujícími a těmi co jsou jim důchody přiznávány nově. **M. Suchomel** reagoval, že za současného právního stavu grafy přibližně odpovídají. Pokud však dojde k zastropování důchodového věku, tak při zohlednění i předčasných důchodů nastanou v grafu drobné změny po roce 2025. K významným změnám dojde až kolem roku 2030. Je možné, že k drobným změnám dojde i na základě využití vládního zmocnění. Nelze však přesně říct, že zde dochází k poklesu podílu nákladů na HDP, protože v současnosti odchází do důchodu generačně slabší ročníky, naopak generačně silné ročníky jsou v neaktivnějším produktivním věku. **M. Zelený** upozornil, že v grafu není počítáno, že by mohlo dojít k poklesu.

O. Hampl po diskuzi ke grafu uvedl, že argument související s HDP by měl být podpůrný, ale spíše by se mělo pracovat s argumentem, který se váže na náhradový poměr a vývoj průměrné mzdy v hospodářství. Závěrem vyjádřil svůj názor, že by měly být státem více podporovány i rodiny.

T. Kučera shrnul proběhlou diskuzi, za kterou přítomným poděkoval. Protože politikům je třeba předložit podklady s dostatečným předstihem před jednáním Odborné komise, jako další postup navrhl, že v užším týmu bude do 7. 11. 2016 sepsán návrh argumentace, který bude rozeslán členům pracovního týmu k připomínkám a korekcím. Po zpracování pak bude materiál rozeslán politikům.

